

ISTINA I SNAGA PISMA

ILJA ČABRAJA

UPOTRIJEBLJENA LITERATURA

A. BEA, *Das Wort Gottes und die Menschheit. Die Lehre des Konzils über die Offenbarung*, Stuttgart, 1968; J. BEUMER, *Die Inspiration der Heiligen Schrift*, (HDG I/3b, Freiburg, 1968; A. GRILLMEIER, *Die Wahrheit der Heiligen Schrift und ihrer Erschliessung* ThPh 2/1966, str. 161-187; H. HAAG, *Die Inspiration der Schrift*, MySal I, str. 335-357; ISTI, *Streit um die Bibel unter fünf Päpsten*, THQ 4/1990, str. 242-253; N. LOHFINK, *Das Siegeslied am Schiffsmeer*, Frankfurt/a.M., 1965, str. 44-80; ISTI, *Über die Irrtumslosigkeit und die Einheit der Schrift*, StdZ 174/1964, str. 161-181; O. LORETZ, *Das Ende der Inspirations-Theologie*, SBB, 2 Bde., Stuttgart, 1974/76; ISTI, *Die Wahrheit der Bibel*, Freiburg, 1964; V. MANNUCCI, *Bibbia comé Parola di Dio. Introduzione generale alla Sacra Scrittura*, Brescia, ³1983.; J. P. MORELAND, *The Rationality of Belief in Inerrancy*, Trin JNS 1/1986, str. 75-86; J. MÖLLER, *Wahrheit als Problem*, München, 1971; str. 264-269; K. RAHNER, *Über die Schriftinspiration*, Freiburg, 1958; O. SEMMELROTH, *Wirkendes Wort*, Frankfurt / a.M., 1962; L. A. SCHÖKEL, *Il dinamismo della traditione*, Brescia, 1970; E. STAKEMEIER, *Die Konzilskonstitution über die göttliche Offenbarung*, Paderborn, ²1967; A. KRESINA, Lj. RUPČIĆ, A. ŠKRINJAR, *Dogmatska konstitucija Dei Verbum*, FTI 11, Zagreb, 1981.

Uvod

Dovoljno je baciti samo letimičan pogled na tok rasprave o Dogmatskoj konstituciji »Dei verbum« i bit će nam odmah jasno kako je to bio težak i zahtjevan posao. Na tekstu se radilo za vrijeme cijelog zasjedanja sabora (od 1962. do 1965), kad se konačno došlo do zaokruženog teksta koji je pred nama ovakav kakav jest.¹

Čitajući Bibliju, knjigu koju nazivamo »Riječ Božja«, uočavamo kako odiše ljudskim duhom. U Svetom pismu nailazimo na nesavršenosti, gramatičke i stilske naravi, kao i na neprecizne informacije kad je riječ o povijesnim, prirodoslovnim i biološkim stvarnostima. Dovoljno je spomenuti samo neke od takvih netočnosti:

¹ O oblikovanju konačnog teksta usp. A. GRILLMEIER, *Die Wahrheit*, str. 161-187; ISTI, LthK. E II, str. 528-537.

- Biblija ne poznaje astrologiju, kozmologiju i kozmografiju (dovoljno je čitati izvještaj o stvaranju Zemlje i svemira; Sunce se ne okreće oko Zemlje, kako stoji u Bibliji, nego obrnuto);

- Biblija ne poznaje geologiju, biologiju i antropologiju, jer kako inače protumačiti izvještaj o stvaranju u šest dana, ako se zemlja i život na njoj postepeno razvijao;

- Biblija ne poznaje zoologiju: kunića ubraja među preživače (Lev 11,6), govori o zmiji koja ubija jezikom (Job 20,16), piše o letećem zmaju (Iz 30,6) itd.

Arheološka su iskopavanja pokazala da je biblijska povijest nepotpuna i netočna: u Danijelovoj knjizi piše da je Baltazar sin Nabukodonozorov, a on je zapravo sin Nabonida, četvrtog Nabukodonozorova nasljednika. U Judinoj knjizi piše da je Nabukodonozor kralj u Ninivi, a on nikad nije stupio u Ninivu, jer je za njegova kraljevanja bila već srušena. Što reći o kontradikciji izvještaja o općem potopu u Noino doba. U Post 7,17 čitamo da je trajao 40 dana i 40 noći, a prema Post 7,24 čak 150 dana.

Pojavom prirodoslovne znanosti, modernističkih kretanja, a ne razvojem teologije kao takve, postavljeno je pitanje vjerodostojnosti Biblije. Poslije naglog razvijanja znanosti mnoštvo biblijskih navoda nije više bilo održivo. Bio je to razlog da se razgovara o nadahnuću svetih knjiga, te se od 17. do 20. stoljeća pitanje nadahnuća ograničavalo isključivo na nezabludivost (inerrantia). Sve se zapravo okretalo oko pitanja istinitosti Biblije. Naime ako je Bog autor, začetnik Pisma, ako je ono Riječ Božja, onda bi bilo logično da je to Pismo nepogrešivo, nezabludivo, istinito, pravilo života i put spasenja. Ako je Bog začetnik i nosilac Pisma, otkud onda u njemu tolike znanstvene i povijesne netočnosti?

U prošlosti se više puta pokušalo dati odgovor na sva ta pitanja – na što ćemo se barem letimično osvrnuti – a II. vatikanski sabor detaljno se pozabavio tom problematikom i dao načelne smjernice za njezino rješenje.

Pokušaj rješenja tzv. »biblijskog pitanja«

Potkraj 19. i na početku 20. stoljeća katoličke teologe i egzegete mučilo je pitanje nezabludivosti Biblije. U Francuskoj se o tome žučno raspravljalo, a kao što to obično biva, znanstvenici su se razdijelili u dvije struje: jedni u »*école stricte*«, a drugi u »*école large*«. Nezabludivost Biblije pokušavalo se izvesti iz samog nadahnuća, što bi onda začilo da odlomke s povijesnim i znanstvenim zabludama treba promatrati nenadahnutima.

- *Kardinal Newman* (1801–1890), nošen tim pristupom problematici, pokušao je i sam nešto pridonijeti njezinu rješenju. Prema njegovu shvaćanju Biblija je, doduše, *totaliter* nadahnuta, *sed non tota*. To ga je vodilo do teorije o *obiter dicta*, što bi značilo: ako je u Bibliji nešto rečeno onako usputno, zato nije bilo potrebno nadahnuće Duha Svetoga. Klasičan primjer bila bi 2 Tim 2,13: »Kabanicu koju ostavih u Troadi kod Karpe, kada dođeš, donesi. I knjige, osobito pergamene.«

Što treba smatrati *obiter dictum*, odlučit će crkveno učiteljstvo. Međutim, problem time nije riješen, jer on se ne nalazi u takvim sporednim

stvarima, nego u najvažnijim tekstovima, kao što je npr. izvještaj o stvaranju. Dakle, ni Newman nije dao odgovor na to složeno pitanje.

– *François Lenormant* (1837–1883), po zvanju pravnik, orijentalist, arheolog i epigrafičar. Budući da je bio svestrano izobražen, mogao je s lakoćom čitati klinasto pismo, te je tako uočio podudarnosti između babilonske mitologije i biblijske prapovijesti. Razlika među njima jedino je u tome što Biblija svoje izvještaje nudi u sasvim novom duhu. Prema Lenormantu u Bibliji je, doduše, sve nadahnuto, ali nije sve objava. Nezabludivo bi bilo samo ono što je objavljeno, a ne ono što je nadahnuto.

– *M. D'Hulst*, teolog i prelat, široke izobrazbe, prisutan na svim životnim područjima: duhovnom, pastoralnom, socijalnom i političkom. Kao teolog je liberalan, a sa simpatijama gleda na modernistički pokret. U javnost izlazi s člankom »La question biblique« (25. 1. 1893) u »Correspondantu«, s kojim pokreće pitanje nezabludivosti Biblije. Premda kaže da jedino namjerava dati pregled o stanju ovoga pitanja, ipak iznosi i svoje stajalište. Nadahnuće je, prema D'Hulstu, ona snaga koja biblijskog pisca vodi, potiče i nadzire. Međutim, nadahnuće ga čuva od zablude samo u pitanjima vjere i morala. Nepogrešivost Biblije imala bi prema tome isto ono značenje koje ima i nepogrešivost Crkve, dakle, kao i crkveno učiteljstvo.

Takvo je gledište intelektualističko, koje u Pismu vidi religioznu i profanu istinu, što pak ograničava, te daje naslutiti da u Bibliji ima profanih stvari koje Bog nije htio. D'Hulst nije ni slutio da će upravo njegov članak izazvati takvu reakciju, da će biti povod izdavanja jedne enciklike. Papa Lav XIII. još je iste godine (1893) izdao encikliku »Providentissimus Deus«, u kojoj kategorički odbija teoriju o ograničenoj nezabludivosti Biblije: »Bilo bi sasvim krivo ograničavati nadahnuće na neke dijelove Svetog pisma, ili reći da je sam pisac pogriješio... Niti se može reći, budući da se Duh Sveti poslužio ljudima kao oruđem, da neistina pada na njih. Duh je utjecao na njihov razum i volju da pišu ono i samo ono što je on htio« (EB 124 sl.). Nadahnuće dakle isključuje iz Biblije svaku zabludu, jer Bog, koji je vrhunska istina, ne može nikada biti začetnik zablude.

Premda se enciklika »Providentissimus Deus« u katoličkoj egzegezi rado naziva »Magna Charta«, ona ipak ne rješava nagomilana pitanja i ne nudi zadovoljavajuće odgovore. Njezina bi zasluga bila zapravo u tome što je dala povoda izoštravanju stavova. U tom vidu treba gledati i na zasluge D'Hulsta, jer njegova će hipoteza pokazati da biblijsku istinu treba tražiti pod religioznim vidom, što je konačno prihvaćeno i u »Dei verbum« (usp. III, 11).

– *M.-J. Lagrange*, redovnik, dominikanac, utemeljitelj »École Biblique« u Jeruzalemu (1890). Pokušao je povijesno-kritičku metodu udomaćiti i u katoličku teologiju, zbog čega su ga obilježili kao modernistu. Lagrange je bio uvjeren da se Biblija može razumjeti samo ako je promatramo u njezinu geografskom, povijesnom i kulturnom okruženju. Bilo mu je jasno da je za razumijevanje Biblije nužno dati mjesta kritici teksta i filologiji, povijesti i arheologiji, kao i biblijskoj teologiji.

Imajući u vidu izjave pape Lava XIII. u »Providentissimus Deus« o nezabludivosti Biblije, Lagrange je – uz sve poštovanje prema papi – mislio da se tom pitanju treba pristupiti sasvim s druge strane, a ne isključivo s tradici-

onalne Tvrđnja da je Biblija u cjelini nastala po nadahnuću Duha Svetoga, ne isključuje mogućnost da je pisac pritom razvijao i svoje spisateljske sposobnosti. U Bibliji se stoga ne nalaze samo boženske, nego i ljudske misli, koje ne mogu izmaknuti povijesnoj kritici. Određeni biblijski izražaj ne može imati drugi smisao nego što mu ga je pisac želio dati. Upravo se na temelju toga postavlja pitanje nezabludivosti. O istini i zabludi moguće je govoriti samo onda ako imamo mogućnost o nekoj stvari donijeti sud. Zbog toga je vrlo važno znati kako je i da li je pisac uopće donosio svoj sud dok je pisao određeni tekst. Ne može se primjenjivati isto mjerilo ako je u pitanju istinitost teksta koji odiše poetski ili onoga koji je povijesnog karaktera.

Što je Lagrange pod time mislio, očituje se iz njegova osvrta na pitanje nastanka Petoknjžja i teorije o izvorima.² Zastupao je mišljenje da su tzv. Mojsijeve knjige nastale dužim literarnim razvojem, o čemu govori dvostruko izvješće o pojedinim događajima, a iznad svega očevidan je razvoj zakonodavne građe. Suvršeno je naglašavati da je takvim istupom navukao na sebe sumnju crkvenih krugova. Papinska Biblijska komisija dopušta 1906. tek eventualnu mogućnost da se Mojsije pri pisanju služio različitim sekretarima. Time je možda i nesvjesno srušen zid zabrane kritičkog istraživanja Biblije u katoličkoj teologiji. Konačno se počelo kritički ispitivati povijesni nastanak pojedinih biblijskih spisa, i vjerodostojnost određenih izvještaja o njima.

Kad govorimo o M.-J. Lagrangeu i njegovu doprinosu znanstvenokritičkom pristupu Bibliji, ne možemo zaobići encikliku Pija XII. »Divino afflante Spiritu«,³ jer u njoj se naknadno potvrđuje ono što je Lagrange već četrdeset godina prije toga zastupao. Istina je da se tu još jednom naglašava nadahnuće cijeloga Svetog pisma i apsolutna nezabludivost u smislu kako je to izraženo u »Providentissimus Deus«. Međutim, ipak se preporučuje da nezabludivost treba gledati povezano s pisčevom izražajnom nakanom, koja je opet uvjetovana upotrebom književnih vrsta: »Na svaki način potrebno je da tumač duhom zađe u ona prastara istočnjačka stoljeća, pa da, ispravno potpomognut poviješću, arheologijom, etnologijom i drugim znanostima, razabere i pronađe kakve su tzv. književne vrste pisci onoga prastarog vremena htjeli upotrijebiti i doista upotrijebili. Jer stari se istočnjaci u istraživanju svojih misli nisu uvijek služili jednakim oblicima i načinima govora kao mi danas, nego navlastito onima koji su bili u upotrebi kod ljudi njihova vremena i njihovih zemalja« (EB 558).

Prema rečenome, Biblija bi bila nezabludiva u onome što je biblijski pisac želio reći, a to se podudara s onim što je Lagrange već davno prije toga zastupao. Međutim, samim tim još nije bio konačno riješen problem oko nezabludivosti Svetog pisma, nego ga je tek II. vatikanski sabor dorekao u »Dei verbum«, izrekavši što se podrazumijeva pod pojmom »istina Pisma« (usp. III, 11).

² Usp. *Les sources du Pentateuque*, RB 7 (1898), str. 10-32.

³ Izišla 1943, EB 538-569. Komentar na istu, usp. H. HAAG, *Rundschreiben Papst Pius XII. über die zeitgemässe Förderung der biblischen Studien, Authentische Übersetzungen mit Kommentar*, Luzern, ²1950; Dokumenti, KS, Zagreb, br. 20.

Što je to »istina«?

»Istina« kao pojam u prvom je redu teoretske naravi, a mi smo generacija obilježena znanstvenim i tehničkim osjećajem i shvaćamo istinu kao stvarnost koja počiva na činjenicama. Kad je riječ o nekom biblijskom izvještaju – ili o Bibliji kao takvoj – odmah se pitamo da li je to što je tamo zapisano doista bilo tako. Istina za kojom tragamo trebala bi biti dohvatljiva činjenica koja se može znanstveno ili povijesno dokazati. Uz takvo tumačenje istine ima i onih koja su šire naravi. Tako postoji medicinska istina, duhovno-filozofska, a također i religiozna istina. Ova posljednja u vezi je s odnosom između Boga i čovjeka. Razlikuje se od drugih istina po svom sadržaju, a napose po tome što nadilazi međuljudsku relaciju. Gledano u strogom smislu riječi, ona se ne može dokazati, a niti preispitati. Međutim to ne znači da ovdje nije riječ o pravim datostima koje barem za religiozno biće imaju svoju vrijednost.

Navedimo kao primjer događanje s Isusom i oko njega, a što je zapisano u spisima Novog zavjeta. Činjenica je da je Bog svoga Sina poslao u svijet i nema sumnje da je taj događaj uz značenje za ljudsku povijest imao prije svega religioznu dimenziju. Kad o tome izvještavaju novozavjetni pisci, ne donose protokolarni izvještaj, nego nam prvotno žele pokazati kakvo značenje ima Isusovo postajanje čovjekom u uspostavljanju odnosa između Boga i čovjeka.

Pisca dakle zanima prvotno religiozna istina, istina koja se odnosi na Boga. On tu vrstu istine može samo posrednički prenijeti, tj. ukoliko uspije uvjeriti svoje čitatelje u iskustvo Božjega spasenjskog djelovanja. Religiozna se istina ne dokazuje u strogom smislu riječi, nego se na nju ukazuje. Tu ne može biti govora o neslaganju ili proturječnosti između pojedinih – već ranije spomenutih – istina, nego o stupnjevitosti piščeva izražaja. Njegova je nakana izraziti istinu, a to može učiniti pod povijesnim, znanstvenim ili religioznim vidom. Biblijski pisac dakle govori o svome iskustvu s Bogom, o Božjoj ljubavi koja se prema nama očitovala u Kristu i o tome što to znači za našu egzistenciju pred Bogom. Tako pisac ljudskim govorom izražava svoje vlastito iskustvo vjere. U njegovu su izvještaju prisutne: povijesna, arheološka i druge istine, ali su podređene religioznoj istini. Stoga, koliko god biblijska istina bila teška i složena, o njoj je nužno razmišljati, jer samo onda ako te najteže teme razmatramo i ne izbjegavamo ih, izbjeci ćemo napasti da čitajući biblijske tekstove odmah pitamo: »Da li je to istina?« »Da li je to baš tako bilo?« Treba uvijek imati na umu da je riječ o spisima koji izvještavaju o proživljenim iskustvima s Bogom, ali istodobno potiču na izvlačenje osobnih iskustava iz njih. Kad se govori o istini Pisma, tada nije riječ samo o točnosti navoda, o povijesnim činjenicama i podacima; nije niti u tome da se sve dogodilo baš onako kao što je zapisano. »Cilj izlaganja treba ići za prihvaćanjem Božjeg zahtjeva izraženog u Pismu. To i ništa drugo jest istina Pisma. Čovjek samim tim što traga za tim zahtjevom, sluša Riječ Božju.«⁴

Biblija posjeduje svoj vlastiti pojam istine: Bog je izvor svake istine. Njegove su riječi istina (2 Sam 7,28); »Milost i istina« dolaze od Boga također vjernost, spasenje i blagoslov. On je Bog istine (Ps 31,6) koji ostaje vjeran svojim obećanjima, svome Savezu. Kad apostol Pavao u svojim spisima naviješta evanđelje, onda je to za njega Riječ istine. Istina je stvarnost koja

dolazi u Isusu Kristu i njegovu spasenjskom djelu (usp. Ef 4,21; Rim 15,8; 2 Kor 1,19-20). Pavao je zabrinut da li će istina ostati među Galaćanima (Gal 2,5). U pastoralnim poslanicama jako je istaknuta istina vjere. Kršćani se trebaju pred navalom zabluda čvrsto držati istinskog nauka (Tit 1,14; 1 Tim 11,5; 2 Tim 2,18).

U Ivanovu evanđelju istina je riječ koju je Bog izrekao; on je u Kristu objavljen svijetu (Iv 17,7). Krist je sam Put, Istina i Život (Iv 14,6). »Duh istine« podržava učenike kako bi ih uveo u svu istinu (Iv 16,13).

Već ovih nekoliko navedenih mjesta iz Svetog pisma jasno nam potvrđuje da je istina Božja objaviteljska riječ, ona ista koja je po utjelovljenju prisutna među nama.

Što kaže »Dei verbum« o pojmu istine?

Saborska rasprava i definiranje svetopisamskog pojma istine predstavlja, bez sumnje, teološki napredak u raspravi o nezabludivosti Pisma. Pojam istine više se ne promatra na razini razuma i nadrazuma, nego kao spasiteljska istina; spaseenje se ne događa na razini spoznaje, nego u uključivanju u božansko događanje u Isusu Kristu.

Pošto su saborskim ocima od 1962. do 1965. bile ponuđene četiri sheme za razrješenje pitanja nezabludivosti Pisma, i ni jedna nije prošla, bila je ponuđena peta, današnji tekst. On je prihvaćen 18. studenoga 1965. i glasi: »Knjige Pisma čvrsto, vjerno i bez zablude naučavaju istinu koju htjede Bog da radi našeg spasejenja bude zapisana u Svetom pismu« (DV III,11). Umjesto do II. vatikanskog sabora negativno spominjanog pojma *incerrantia* za »nezabludivost«, sada se upotrebljava riječ »istina« (*veritas*). Iz teksta jasno proizlazi da je nezabludivost Pisma ograničena na spasenjske istine. Biblija sadrži istinu radi »našega spasejenja«, dakle ne neku apstraktnu istinu koja sadrži spasenjski karakter odnosa prema Bogu. U Svetom pismu prvotno se ide za spoznajom spasejenja, i za tim treba težiti. Dok čitamo određeni biblijski tekst, moramo se pitati što nam Bog preko toga teksta želi reći o našem spasenju. U otkrivanju toga smisla sva je istina Pisma. Pitanje pojma »istine« u Svetom pismu našlo je sigurno svoj suvremeni izražaj u konstituciji.⁵ Tom su formulacijom otklonjene sve poteškoće koje su proizlazile iz prirodoslovno-znanstvenih, povijesnih i literarnih proturječnosti. Verbalno nadahnucé, tj. da je riječi »diktirao« Duh Sveti, nije više održivo nakon izjave o »istini« Pisma u »Dei verbum«.

Snaga Pisma

Čitati biblijske tekstove nije i ne smije biti teoretski posao. To je događaj koji čovjeka zahvaća u njegovoj cjelini, njegove misli i osjećaje, pri čemu nije isključeno i njegovo djelovanje. U Poslanici Hebrejima čitamo: »Živa je, uistinu, Riječ Božja i djelotvorna; oštريا je od svakoga dvosjekla

⁴ R. BAUMANN, *2000 Jahre danach. Eine Bestandsaufnahme zur Sache Jesu*, Stuttgart, 1971, str. 77.

⁵ Usp. A. GRILLMEIER, *LThK.E 2*, str. 528-537.

mača; prodire dotle da dijeli dušu i duh, zglobove i moždinu te prosuđuje nakane i misli srca« (4,12).

U riječi Svetoga pisma događa se susret s Božjim zovom, što zahtijeva čovjekov odgovor. Odgovoriti Bogu kao osoba, cilj je bavljenja Biblijom. Čovjek koji je na Duhove bio zahvaćen Petrovom propovijedi pita: »Braćo, što nam je činiti« (Dj 2,37). To se pitanje uvijek iznova nameće: »Što nam je činiti«?

– U Svetom pismu često se naglašava da je Riječ Božja, nama prenesena, puna dinamike, ona je djelotvorna, stvaralačka. Kad su stanovnici Kafarnauma s čuđenjem slušali Isusovu riječ i promatrali njegovo djelovanje – u konkretnom je slučaju bila riječ o oslobođenju od opsjednuća – pitali su se o njegovoj nauci: »Što li je ovo? Nova li i snažna nauka!« (Mk 1,27).

Isusova poruka nije prazna riječ, ne ostaje na razini samo izgovorene riječi, nego donosi novu stvarnost. Ona spada u bitne odrednice Isusove osobe, gdje se riječi i djelovanje pretaču jedno u drugo; sačinjavaju zajednički sadržaj i navještaj.

– Jedna daljnja karakteristika bavljenja Riječju Božjom što čovjeka vodi do djelovanja. Između slušanja Riječi i svagdašnjeg djelovanja mora postojati jedinstvo. Čitati Bibliju znači: živjeti iz snage te riječi, pretočiti je u vlastiti život. To ujedno povlači za sobom pitanje: Što to znači svagdašnji život, u odnosu prema sebi samome kao i u ophođenju s ljudima s kojim živim i radim? Je li tu riječ o nečem revolucionarnom?

Isus iz Nazareta nije bio politički revolucionar, ali nema sumnje da je bio svjestan kako njegova poruka mora radikalno promijeniti Židove njegova vremena, i u njihovu stavu i u praksi. Ako pogledamo naše vrijeme, koliko se nepravdi, tlačenja i nekršćanskoga događa u tzv. »kršćanskim« zemljama, bilo bi nužno svako ljudsko djelovanje podvrgnuti zahtjevu što proizlazi iz svetopisamskih tekstova. Čini se da bismo mogli nešto naučiti i od novih kretanja unutar latinoameričke teologije – pa ako hoćemo i od njihove pobožnosti – a posebno kad je u pitanju biblijska lektira.

Zastupajući takav vid pristupa Riječi Božjoj, ne znači ni u kojem slučaju isključiti razum – ili znanstvenokritički rad – nego, dapače, ono što spoznamo mukotrpnim istraživanjem kao istinu, to pokušati pretočiti u odgovor osobnog života na Božji zov. Ono što je pritom od posebne važnosti jest spoznaja da se taj imperativ ne odnosi samo na druge, nego prvotno i uvijek na mene.

Čitajući Riječ Božju treba imati u vidu da je ona djelotvorna. Šimun Petar na Isusovu riječ još jednom baca mrežu. Za njega je to novi početak novoga života. U nastojanju da živi sadržaj te riječi, čovjek nije upućen na samoga sebe, nego na snagu riječi koju čita. U obzir dolaze i trenuci vjere, kao i povjerenje da Duh Božji nije samo nekad davno djelovao u povijesti, tj. samo onda kad su ti spisi nastajali. Bog, bdijući nad ljudima biblijskih vremena, nad onima koji su pokušali zabilježiti svoje zadivljenje nad Isusovim djelovanjem, ostao je kroz stoljeća s onima koji su se trudili oko ostvarenja te poruke. Također i danas, On, Bog, njegov Sin i Duh su s nama. Božja Riječ koja je u sebi stvaralačka, koja izlazi iz njegovih usta i koja je postala čovjekom, puna je dinamike, i to je životvorna riječ koja izgrađuje čovjeka. Ta stvaralačka riječ zahtijeva vjeru i poslušnost toj riječi kako bi ona postala djelotvorna i

spasenjska. Uistinu, »tolika je sila i moć u riječi Božjoj da je ona uporište i životna snaga Crkve, a sinovima Crkve ona je jedrina vjere, hrana duše, čisto i nepresušno vrelo duhovnog života« (DV IV,21).

ZUSAMMENFASSUNG

In der Heiligen Schrift sind verschiedene Unebenheiten, Unwahrheiten und unpräzise Informationen zu erkennen. Die Naturwissenschaft einerseits und der Modernismus andererseits haben dazu beigetragen, daß die Irrtumslosigkeit der Bibel in Frage gestellt wurde. Seit Ende des 19. und seit Anfang des 20. Jahrhunderts sucht man nach der Lösung der sogenannten »biblischen Fragen«. Es wird versucht, die Inspiration und die Irrtumslosigkeit miteinander zu verbinden, um auf diese komplizierten Fragen eine exakte Antwort zu finden. Die Amtskirche hat sich in die laufende Diskussion eingelassen und hat die eigene Stellung in den päpstlichen Enzykliken erklären lassen, wobei es auch ihr nicht gelungen ist die endgültigen Antworten zu geben. Erst dem II. Vatikanum und zwar in der dogmatischen Konstitution »Dei verbum« ist gelungen, die abgerundete Antwort in diesen Streitfragen zu geben. Es kam zu einer Akzentverschiebung: es wird die »Wahrheit« (veritas) der Schrift hervorgehoben im Gegensatz zu früheren negativem Ausdruck »Irrtumslosigkeit« (inerrantia) (vgl. »Dei Verbum«, Nr. 11).